

Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) rahoitus.

1. HANKKEEN PERUSTIEDOT	
Hankkeen nimi: Yrittäjyyskasvatuksella elinvoimaa Keski-Pohjanmaalle	Hanketunnus: (K-Pn liitto täyttää)
Hankkeen aloitusajankohta: 1.11.2023	Hankkeen päättymisajankohta: 31.10.2024
Hankkeen toteuttaja: Kokkolanseudun Kehitys Oy	Hankkeen/yhteyshenkilön yhteystiedot: Sari Yli-Hukka sari.yli-hukka@kosek.fi 040 6712366
Hankkeen rahoittaja(t): Keski-Pohjanmaan Liitto ja kunnat; Kokkola, Kannus, Perho, Lestijärvi, Toholampi, Halsua, Veteli ja Kaustinen	Hankenumppani(t): Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Hankkeen AKKE-rahoitus (€): 50 000 €	Hankkeen muu julkinen rahoitus (€): 15 496
Hankkeen kokonaisrahoitus (€): 65 496 €	
Hankekuvaus (tavoitteet, odotetut tulokset, toimenpiteet):	
<p>Hankkeen tavoitteena on kerätä tietoa sekä nuorilta, että yrityksiltä tunnistaaksemme maakunnan yläkouluikäisten työelämä- ja yrittäjyyskasvatuksen tarpeet, joilla voidaan vastata paremmin elinkeino- ja yritys-elämän tarpeisiin. Parantamalla tietoisuutta kansainvälistyvän maakuntamme tulevaisuuden näkymistä ja yritysten työvoimatarpeista sekä kohdistamalla perusasteen yläkouluikäisiin opetusta ajankohtaisista työelämätaidoista, kuten ymmärrystä ilmastonmuutoksesta ja puhtaasta siirtymästä, edistetään osaavan työvoiman saatavuutta ja maakunnan elinvoimaisuutta.</p> <p>Hankkeen toimenpiteenä laaditaan tilanne- ja tarvekartoitus ja tämän pohjalta toimenpidesuunnitelma eli oleellisten tarpeiden tunnistaminen ja minkälaisilla konkreettisilla toimenpiteillä näihin voidaan lähteä kehittämään ratkaisuja, osallistaen maakunnan elinkeinoelämää ja eri kokoisia yrityksiä toimenpidesuunnitelman laadinnassa, yhdessä nuorten kanssa.</p>	
Konkreettiset toimenpiteet:	
<ul style="list-style-type: none"> - Karttoitus (kyselyt, haastattelut, osallistujat työpajat) nuorille ja elinkeino- ja yritys-elämälle - Toimenpidesuunnitelma laadinta yhdessä kohderyhmien kanssa - Tuottaa syntyneistä tiedoista ja tuloksista julkaisuja ja yhteenvetoja - Opetuskokeilut nuorille tunnistetuista tarpeista - Hankkeen toimenpiteet mahdollistavat hankkeen eri kohderyhmille tärkeät puitteet olla vuorovaikutuksessa ja verkostoitua	
<p>Hankkeen myötä kehitetään sujuvaa yhteistyötä maakunnan eri toimijoiden välille, siten että kunnat, sivistystoimet ja opetuspalvelut, elinkeino- ja yritys-elämä, yhdessä takaavat tarvelähtöisen oppimisen maakunnan yläkouluikäisille, luoden heille sujuvan polun työelämään tarjoamalla ne opit ja verkostot, jota nuoret tarvitsevat.</p>	
<p>Tuloksena on tunnistettu mitä ovat niin yläkouluikäisten nuorten työelämä- yrittäjyyskasvatukselliset kuin elinkeino- ja yritys-elämän tarpeet ja mitä ovat näitä tarpeita tukevat menetelmät ja toimenpiteet, jotka</p>	

Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) rahoitus.

tukevat nuorten siirtymistä jatkokoulutukseen, tulevaisuuden kasvuyrittäjiksi maakunnan alueelle kuin työntekijöitä yrityksiin ja työelämään.

2. HANKKEEN TULOKSET JA INDIKAATTORIT

A. Julkinen tiivistelmä hankkeen onnistumisesta ja tuloksista (tapahtuiko poikkeamia suunniteltuun, saavutettiinko asetetut tavoitteet ja onnistuttiinko saavuttamaan asetetut tulokset).

Yrittäjyyskasvatuksella elinvoimaa Keski-Pohjanmaalle oli kymmenen kuukauden mittainen hanke, jota toteutettiin ajalla 1.1.2024-31.10.2024. Hankkeen toteuttajana toimi Kokkolanseudun Kehitys ja projektivastaavana Sari Yli-Hukka. Hanketta rahoittivat Keski-Pohjanmaan Liitto AKKE-rahoituksella sekä Keski-Pohjanmaan kunnat ja KOSEK. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 65 496 €.

Yrittäjyyskasvatuksella elinvoimaa Keski-Pohjanmaalle -hanke toteutettiin vastatakseen tunnistettuun tarpeeseen vahvistaa Keski-Pohjanmaan yläkouluikäisten työelämä- ja yrittäjyystaitoja. Hankkeen aikana laadittiin tilanne- ja tarvekartoitus, jonka avulla tunnistettiin nuorten, elinkeinoelämän ja yritysten tarpeita. Näiden tunnistettujen tarpeiden pohjalta luotiin hankkeen tuloksena syntynyt toimenpidesuunnitelma, joka kantaa nimeä käsikirja. Käsikirja sisältää konkreettisia ehdotuksia yrittäjyyskasvatusta tukevista toimenpiteistä ja menetelmistä. Hankkeen toimenpiteitä toteutettiin osallistaen niin nuoria kuin yrityksiä, kuntien elinvoimajohtoa ja opetuspalveluita sekä paikallisia korkeakouluja, mikä vahvisti yhteistyötä maakunnan eri toimijoiden välillä.

Hankkeen tuloksena syntyi kattava kuvaus niistä tarpeista ja menetelmistä, jotka tukevat nuorten siirtymistä jatkokoulutukseen, työelämään tai yrittäjyyteen. Lisäksi kehitettiin toimintamalleja koulutuksen ja työelämän yhteistyön tiivistämiseksi. Hankkeen aineisto ja tulokset tarjoavat konkreettisia työkaluja opetustoimelle, yrityksille ja elinkeinoelämälle vahvistaen Keski-Pohjanmaan elinvoimaisuutta. Tulokset luovat pohjaa pysyvien toimintamallien kehittämiseksi, joiden avulla työelämä- ja yrittäjyyskasvatus voidaan juurruttaa osaksi perusasteen koulutusta. Pitkänäikävälillä tuloksena toivotaan syntyvän uudenlaista osaamista alueelle ja osaajia alueen työelämän tarpeisiin.

Hanke onnistui toteuttamaan sille asetetut tavoitteet ja vastasi odotettuihin tuloksiin. Suunnittelussa ei tapahtunut merkittäviä poikkeamia. Aikataulua pystyttiin mukauttamaan perusopetuksen sekä yritys- ja elinkeinoelämän tarpeiden mukaan. Tämä joustavuus mahdollisti, että toimenpiteet toteutettiin tavoitteiden mukaisesti ja yhteistyössä kaikkien kohderyhmien kanssa.

B. Tiivis kuvaus indikaattoreista (kuvaava saavutettavia indikaattoreita määrällisesti ja sanallisesti sekä kuvaava miten ilmoitetut tiedot on dokumentoitu ja todennettavissa. Mikäli indikaattorit eivät toteutuneet, kuvaava miksi ei)

Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) rahoitus.

Hankkeelle asetut indikaattorit toteutuivat:

1. Hankkeen toiminta oli uuden käynnistyvän kokeilun kehittämistä:

Hankkeessa on toteutettu käynnistyvänä kokeiluna opetuskokeiluita (1kpl) Keski-Pohjanmaan 12 yläkoulujen oppilasryhmille. Opetuskokeilu on pitänyt sisällään tarvekartoituksen pohjalta esille nousseiden toimintamallien testaamista ja kokeilemalla oppimista, ja se on toiminut uudenlaisena menetelmänä lisätä oppilaiden tietoutta hankkeen teemoista ja lisännyt verkostomaista työelämäyhteistyötä. Opetuskokeiluihin ovat osallistuneet niin pääkohderyhmän yläkouluikäiset kuin työelämän edustajat, ja välillisen kohderyhmän opetuspalvelut ja alueen TKI organisaatiot ja korkeakoulut Kpedu, Centria ammattikorkeakoulu ja Kokkolan Yliopistokeskus Chydenius. Uuden käynnistyvän kokeilun toimenpiteet ovat todennettavissa osallistujalistoista sekä tuloksen syntyneestä käsikirjasta.

2. Hankkeen tuloksena syntyi uusi kehitysprosessi ja toimenpidemalli yrittäjyyskasvatuksen ja elinkeino- ja yritys-elämän: Kyllä. Hankkeen tuloksena syntyi toimintamallin paketointi eli hankkeen tuloksena syntyi toimenpidesuunnitelma (käsikirja). Tulos on julkisesti saatavilla KOSEK sivustolla.

3. Mukana olevat yritykset (30), toteutunut määrä 44 yritystä. Todennettavissa hankkeen tiedostoista.

6. Hanke on edistänyt alueen elinvoimaa: alueen veto- ja pitovoimaa, osaavaa työvoimaa sekä osallisuutta ja hyvinvointia, toteuttamalla ja osallistamalla:
Hanke on edistänyt maakunnallista elinvoimaa hanketoimenpiteidensä kautta, kohdistamalla ja toteuttamalla hanketoimenpiteitä yli 800 alueen yläkouluikäiseen nuoreen, yhdessä noin 100 maakunnallisen työelämän osaajan ja 44 yrityksen kanssa, vahvistamalla nuorille tietoa kansainvälistyvän Keski-Pohjanmaan tulevaisuuden näkymistä, elinkeinoelämästä ja mahdollisuuksista (alueen veto- ja pitovoimaa ja osaavaa työvoimaa), kertomalla tulevista maakunnan investoinneista ja puhtaan siirtymän ja energiamurroksen mahdollisuuksista sekä yrittäjyydestä (elinkeinorakenteen uudistumisesta ja monipuolistumisesta) ja osallistanut hankkeen pää- ja välillistä kohderyhmiä, pyrkien tasa-arvoisuuteen kaikessa toiminnassaan.

7. Hankkeen toimenpiteissä on edistetty kansainvälistä toimintaa (Kyllä), kertomalla nuorille kansainvälistyvän Keski-Pohjanmaan niin tulevaisuuden visioista kuin nykyhetkestä, tuoden näkyväksi kansainvälisten osaajien lisääntymisen näkymistä alueen yrityksissä (kieli- ja asennekysymykset) sekä tuotu esille kansainvälisten osaajien merkityksellisyydestä alueen elinvoimaisuuden yhtenä tekijänä. Lisäksi on nostettu esille Keski-Pohjanmaan maakunnan vahvaa viestiosuutta valtakunnallisesti ja tuotu näkyväksi elementit, miksi maakunta on vahva viennin edelläkävijä. Ilmoitetut opetussisällöt ovat todennettavissa hankkeen materiaaleista ja tuloksista.

8. Hankkeen toimenpiteissä on edistetty nuorten ilmastotietoutta (kyllä) (teollinen kiertotalous ja kiertotalous, kestävä kehitys, puhdas siirtymä ja energiamurros) kertomalla maakunnallisesta puhtaasta siirtymästä ja sen vaikutuksista alueen elinkeinoon kuin ympäristöön, ja järjestämällä opetuskokeiluiden muodossa nuorille näihin teemoihin liittyen asiantuntijaluentoja: KIP ympäristöpäällikkö Virve Heikkinen, Kokkolanseudun Kehityksen energia-asiantuntija Leo Byskata, Kokkolan kaupungin ilmastoasiantuntija Jenni Silvola, Centria-ammattikorkeakoulun TKI kestävän kehityksen ja kiertotalouden asiantuntija Hanna Tölli, Oulun yliopiston ja yliopistokeskus Chydeniuksen kemianprofessori Ulla Lassi, Keski-Pohjanmaan LUMA-keskuksen kemian lehtori Tiina Aittola ja Yliopistokeskus Chydeniuksen tutkimuskoordinaattori Mikko Myllymäki. Tähän ilmastotietoisuuden teemaan, osana yrittäjyyskasvatusta, on erityisesti kiinnitetty huomiota Keski-Pohjanmaan Liiton esittämän rahoituspäätöksessä olevan pyynnön myötä, että ilmastomuutoksen hillintää liittyvää teemaa tulisi toteuttaa hankkeessa hankesuunnitelmaa esitettyä paremmin. Ilmoitetut opetussisällöt ovat todennettavissa hankkeen materiaaleista ja tuloksista.

Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) rahoitus.

C. Tiivis kuvaus hankkeen tulosten hyödynnettävyydestä (miten hankkeen tulokset ovat jatkossa hyödynnettävissä, miten toimintaa jatketaan tuen päättymisen jälkeen, mitä mahdollisia jatkotoimia on suunnitteilla).

Hankkeessa syntyneet tulokset ja tiedot ovat julkisesti kaikkien saatavilla Kokkolanseudun kehityksen www - sivustolla. Käsikirjan pysyvä osoite löytyy sivustolta:
<https://www.kosek.fi/hankeet/yritysjyyskasvatuksella-elinvoimaa-keski-pohjanmaalle-hanke/>

Lisäksi hankkeen tuloksena syntynyt käsikirja on valtakunnallisesti saatavilla YES verkoston verkkosivustolla:
<https://yesverkosto.fi/materiaalit/maakunnalliset-ja-alueelliset-yritysjyyskasvatuksen-strategiat>

Hankkeen tuloksista on lisäksi tiedotettu niin sisäisesti eri kohde- ja sidosryhmiä, kuin julkisesti Kokkolanseudun Kehityksen eri verkko- ja sosiaalisen median markkinointikanavissa.

Hankkeen tuloksena syntynyt toimenpidesuunnitelma (käsikirja) on sellaisenaan hyödynnettävissä monipuolisesti eri kohde- ja sidosryhmien tarpeisiin, kuten yrityksille ja työelämän edustajille, kuntien elinkeinojohdolle, kuntapäätäjille, kuntien opetuspalveluille ja sivistysjohtajille sekä kehitysyhtiöille. Tulokset antavat konkreettisia työkaluja niin elinkeino- ja yrityselämän kuin välilliselle kohderyhmälle alueen ylemmän asteen koulutusorganisaatioille.

Käsikirja muotoon tuodut tulokset antavat tärkeää tietoa eri kohderyhmistä ja heidän tarpeistaan, minkälaisilla toimilla voidaan vaikuttaa mm. parantamaan maakunnan elinvoimaisuutta ja osaavan työvoiman saatavuutta. Tulokset ovat lisäksi valtakunnallisesti hyödynnettävissä.

Keski-Pohjanmaan yritysjyyskasvatuksen toimintaa jatketaan tuen päättymisen jälkeen siten, että maakunnallista perusasteelle kohdentuvaa yritysjyyskasvatusta lähdetään jatkokehittämään ja tuloksia jalkauttamaan kuntakohtaisesti, tavoitteenaan, että jokainen Keski-Pohjanmaan kunta ottaa vetovastuun oman kunnan yritysjyyskasvatuksen kehittämisestä, tukien päärahoittajan selvityspyynnöä, miten hankkeen toimintamalli saataisiin pysyväksi malliksi.

Kokkolanseudun Kehitys vastaa 2025 vuoden alusta alkaen yritysjyyskasvatuksen kehittämisestä omistajakunnissaan Kokkolassa ja Perhossa, tavoitteena on edistää opetuspalveluiden työelämä- ja yritysyhteistyötä, toteuttamalla yritysjyyskasvatuksen toimintaa, jalkauttaa ja jatkokehittää tämän hankkeen tuloksena syntyneitä tuloksia sekä kehittää yritysjyyskasvatuksen pienimuotoisia oppimis- ja kokeilu ympäristöjä ja tukea opettajia yritysjyyskasvatuksen toteuttamisessa.

3. HANKKEEN TALOUS (yhteenvedo hankkeen kustannusten toteumasta kustannuslajeittain ja rahoituslähteistä alla olevan mallin mukaisesti koko hankkeen ajalta).

Kuvaus kustannuksista tulee liittää hankesuunnitelmaan	Hyväksytty kustannusarvio	Toteutuneet kustannukset	Erotus
Henkilöstökustannukset	46 783 €	46 783 €	0
Ostopalvelut	0	0	0
Matkakustannukset (ei täytetä 24 % flat rate hankkeissa)	0	0	0

Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) rahoitus.

Kone- ja laitehankinnat (ei täytetä flat rate hankkeissa)	0	0	0
Toimisto- ja vuokratkustannukset (ei täytetä flat rate hankkeissa)	0	0	0
Muut kustannukset	0	0	0
Välilliset kustannukset (Flat Rate)	18 713 €	18 713 €	0
Kustannukset yhteensä	65 496 €	65 496 €	0
Rahoitus	Hyväksytty rahoitussuunnitelma	Toteutunut rahoitus	Erotus
AKKE tuki	50 000 €	49 973,45 €	- 26,55 €
Hakijan omarahoitus	2397 €	2423,16	+26.16 €
Kuntarahoitus	13099 €	13 099 €	0
Yksityinen rahoitus	0	0	0
Muu rahoitus	0	0	0
Rahoitus yhteensä	65 496 €	65 496 €	-0,39 €

4. HANKKEEN TUOTTAMA AINEISTO JA SÄILYTYSPIAIKKA (kirjaa hankkeen tuottama aineisto sekä niiden säilytyspaikka ja missä säilytetään hankkeen kirjanpito)

Hankkeen tuloksena syntynyt aineisto eli toimenpidesuunnitelma (käsikirja) ja hankkeen julkaisut (ajankohtaista) ovat saatavilla e-aineistona KOSEK verkkosivustolla:

<https://www.kosek.fi/hankkeet/yritysjyyskasvatuksella-elinvoimaa-keski-pohjanmaalle-hanke/>

Lisäksi hankkeen tuottaman aineiston ja sen kirjanpitoaineiston säilytyspaikkana on:

Kokkolanseudun Kehitys Oy:n arkistossa; Kauppatori 5 67100 KOKKOLA sekä KOSEK Teams-ympäristössä (hankkeen välilehdellä)

Yhteyshenkilö: Timo Lahtinen, 050 420 7722, timo.lahtinen@kosek.fi

5. ALLEKIRJOITUKSET (loppuraportin allekirjoittavat hakijatahon nimenkirjoitusoikeudellinen sekä projektipäällikkö)

Timo Lahtinen, Kokkolanseudun Kehitys Oy, toimitusjohtaja

Sari Yli-Hukka, Kokkolanseudun Kehitys Oy, projektipäällikkö

S. 12. 2024
S. 12. 2024.

Loppuraportti lähetetään viimeisen maksatushakemuksen liitteenä.